

kezdeti mozgalom példájára itt is a népben szunnyadó művészi érzék fölkeltésével igyekeztek a gépek által háttérbe szorított háziipart művésziesebb formában új életre keltetni. Régi motívumoknak újabb formakincs-csel való gazdagítása jellemzi az eddig létrehozott egyszerűbb mintájú szőnyeget, a melyek nagy keresletnek örvendenek, úgy hogy a társaság immár ötven szövőszéken közel száz munkást foglalkoztat. E nagyszabású vállalkozás, a melyet a *Berliner Architekturwelt* ösmertet legutóbbi számában, hasonló ahhoz, a mely nálunk Torontóban létesült, de be nem vált, a mi kézműiparunk fejlődésére nézve korántsem oly káros, mint azt az első pillanatra hihetnők; tudvalevőleg a skandináv félszigeten is föl-oszlottak a nagyobb műszövőtelepek, mindamelllett házi iparszerűleg továbbra is prosperál ott a tevékenység e téren.

Meubilerungs-Kunst cím alatt Amszterdamban új iparművészeti folyóirat indult meg, a melynek első füzetében

merő plágium. A darmstadti *Innen-Dekoration* szerkesztői sütik rá e vádat, kimutatóván, hogy a boríték címlapjától kezdve, egy tervezet kivételével, az illusztrációk egész anyagát az ő lapjukból vették át engedelem nélkül. A szakfolyóiratok egyéb figyelemre méltó jelenségei közül fölemlítjük még, a német szaklapok támadásait az angol iparművészet s ennek szolgálai utánzása ellen, a melyek alapmotívuma azonban jórészt a sértett német önértetben keresendő. Érdekes a müncheni *Dekorative Kunst* decemberi füzetében, mely csaknem kizárólag Tiffanyval s ennek az üvegműiparra világszerte gyakorolt hatásával foglalkozik. Az *Art et Decoration* papírvágó késre kitzűzött pályázatáról számol be, mely a résztvevők nagy száma és a kitűnő munkák tekintetében egyaránt sikerült. Az összes külföldi folyóiratok kegyeletes sorokat s terjedelmes méltatást szentelnek Puvis de Chavannes emlékének.

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

Változás a vallás- és közoktatásügyi miniszterium művészeti osztályának vezetésében. A hivatalos lapból értesülünk, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium művészeti osztályának már hosszabb idő óta betegeskedő vezetője, dr. *Szmrecsányi Miklós*, miniszteri osztálytanácsos egészségi okokból állásától végleg megvált és hogy ez alkalomból, érdemeinek elismeréséül, Ő Felségétől a miniszteri tanácsosi címet kapta. Őszinte sajnálattal látjuk Szmrecsányi Miklóst hivatalnoki pályájától megválni, mert benne egy széles látókörű, tiszta jellemű és nagy szorgalmú férfiút veszítünk; aki, mint a képzőművészeti társulatnak nagy sikereket elért titkára, idealizmussal telve, ezernyi eszme megvalósításának ambició-

jával vette át ügyosztályának vezetését, de akinek lelki erejével testi szervezete nem állott arányban és így megtörött. Buzgalma társulatunknak sok baját enyhítette és főleg neki köszönhetjük azt, hogy folyóiratunk a jelenlegi formában és terjedelemben láthatott napvilágot. A hivatalnoki pályától való visszalépése remélhetőleg nem jelenti azt, hogy a művészetnek kultuszától is megvált. A hazai művészet érdekében óhajtjuk, hogy vele e téren minél gyakrabban találkozzunk.

A művészeti ügyosztály vezetésével a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr *K. Lippich Elek*, miniszteri titkárt bizta meg, Szmrecsányinak tényleg már több mint egy éve helyettesítőjét. Lippichnek valaminthogy

az állás nem, úgy a művészet sem ujság, mely utóbbin már évek hosszú sora óta valóságos rajongással csüng. Az ő befolyásának köszönhetjük, hogy egyik legelső rangú festőművészünk hű maradt kapriciózus magyar hazájához. A művészi iparnak nagy kedvelője és alapos ismerője, akitől e néven modern szellemű alapos újításokat és annyi sok megrekedt intézkedésnek folyóvá tételét várhatjuk.

*Ismeretterjesztő előadások. A val-*lás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter által életbe léptetett ingyenes ismeretterjesztő előadások sorozatát az Iparművészeti Múzeumban *Mihalik József* múzeumi őr kezdette meg 1898. évi december hó 2-án, ugyane hónap 9-én, 16-án és 23-án két-két órás szabad előadásban értekezvén az *ötvösségről* s annak történetéről. Első előadásában szólt az ötvösség nyers anyagairól, a minutériák és grossériák körébe vágó technikákról (öntés, trébelés, cizelálás, verés és sajtolás, tausalás, guillosálás, galvanoplasztikai másolás) és a filigránról. Az ékszerészet köréből ismertette a valódi és hamis ékköveket, a csiszolás alakjait, az ékkövek alakítását (hasítás, fűrészelés, csiszolás), az ékkövek specifikus tulajdonságainak fokozási módjait: az égetést, a kettőzést, a megbélelést és a foglalás különböző módjait. Beszét az ékkövek hamisítási módjairól, a gemmákról, a gyöngyökről, a gyöngyházról, a korallról s a borostyánról. Kimerítően ismertette továbbá a zománco-
kat, a zománcozás nemeit és a niellót. Az ötvösség történeti fejlődése köréből China, Japán, Hindosztán, Perzsia, Babylon és Assyria, Egyptom, Görögország és Etrúria ötvösségét vonta ezen előadása keretébe, a mely előadáson a nagyszámú és előkelő közönség sorában ott láttuk Wlassics Gyula vallás- és közokt. minisztert nejével, Zsilinszky Mihály államtitkárt, Szalay Imre miniszteri tanácsost, a nemzeti múzeum igazgatóját és leányát, dr. Kádócsa Lippich Elek miniszteri titkárt, Liphay Sándor műegyetemi rektort stb. *Mihalik* második előadásában a rómaiak, a népvándorlási kor és Byzanc ötvösségének törté-

netével s a román műízlés által alkotott ötvös-műemlékek ismertetésével foglalkozott. A harmadik előadás anyagát a csúcsíves stílus által létrejött ötvösművek ismertetése képezte, melynek kapcsán tárgyalta a céhek megalakulását és fejlődését Francia-, Német-, Olasz-, Spanyolországban, Ausztriában és Lengyelországban.

Ugyanekkor beszét Magyarország ötvösművészetének történetéről is, a honfoglalás korától egészen 1526-ig fejtegetvén annak fejlődését, a magyar ötvöscéhek megalakulását és külső-belső életét, történeti adatokkal ecsetelvén a névszerint is felsorolt régi magyar ötvösmesterek szereplését a céhben s helyzetét a társadalomban. — Negyedik előadása a magyar ötvösségnek azt a korszakát ölelte fel, mely a mohácsi vésztől a céhek megszűnésének időpontjáig terjed, befejezsképen pedig az ötvösművek és zománcozások hamisítása körül leggyakrabban dívó hamisítási eljárásokat leplezte le. *Mihalik J.* minden egyes előadásánál nagy súlyt fektetett arra, hogy a mondottakat részint eredeti darabokkal, részint galvanoplasztikai úton készült hű másolatokkal tegye szemlélhetővé, miért is mintegy 250 darab ötvösművet és ékszert mutatott be az Iparművészeti Múzeum gazdag anyagkészletéből. A négy előadást összesen 450 egyén látogatta, mi méltó bizonyítéka annak, hogy közoktatásügyi ministerünknek az iparművészeti tudományok népszerűsítésére irányuló ezen intézkedése is, a művelt közönség körében osztatlan tetszésre talált.

Az előadások sorozatát f. é. január havában dr. *Wartha Vince* miniszteri tanácsos, műegyetemi tanár folytatja, ugyancsak négy előadásban foglalkozván a *keramika* történetével. Jan. hó 6-án megtartott első előadásán, melyen 160 látogató jelent meg, a magyar népies agyagművészet produkciójáról beszét, ismertetvén mindama technikákat, a melyek a cserépedények készítése és díszítésének körébe esnek. Előadása folyamán, egy ügyes fazekasmester közreműködésével, gyakorlatilag mutatta be a korongon készülő edények különböző faj-

táinak előállítását is. A jan. 13-án megtartott második előadás anyagát az ónmázas edények csoportjának ismertetése képezte. Ismertette a „majolika“ és „fayence“ elnevezések fogalmát; bemutatta a holicsi, tatai és stomfai gyárak által előállított edényeket, végül az angol kőedény mibenlétét magyarázta meg.

Az ipari munkások számára rendezett ingyenes vasárnapi előadások, melyeket az ipari munkások képzésére szervezett országos bizottság létesített és tart fenn, az Iparművészeti Múzeumban 1898. nov. hó 6-án vették kezdetüket. Az előadások, melyeket Radács Jenő igazgató és Mihálik József múzeumi őr felváltva szoktak tartani, eddigelé nov. 6-án, 13-án, 20-án, 27-én, dec. 4-én, 11-én, 18-án, január 8-án és 15-én tartattak meg. Népszerűségüket igazolja az a körülmény, hogy az eddigi 10 előadáson összesen 4076 egyén jelent meg s kísérte osztatlan figyelemmel a magyarázatokat, a melyek november és január hónapban a múzeum egyes osztályainak anyagát, decemberben pedig az angol nemzeti verseny kiállított műveit ismertették. Az előadások vasárnaponként a d. u. 2–4 órák között vannak. Az utolsó előadás f. é. március 12-én lesz.

Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek gyarapodása 1898-ban. I. Ajándékok. A) Fém munkák. Fődeles serleg, vörösréz-lemezből egy darabban domborítva, készítette és ajándékozta Jancsurák Gusztáv, Bpest. — Plakett, galvanoplasztikai másolat, Lohengrin búcsújelenetével. Ajánd.: Rosenzweig Sámuel gymn. tanuló, Bpest. — B) Keramikai munkák. Dísztal Clement Massier-féle. Ajánd. dr. Majovszky Pál, Budapest. — Zsolnay-féle díszedény, 2 drb. Ajánd. Ugyanaz. — Festett cserépbögre, XVIII. századbeli. Ajánd. Szeszler Sándor, Bpest. — Ó-bécsi porcelláncsésze, tányérjával, 2 drb és egy régi prágai tál, kőedény, ajánd. Butykay Gyuláné úrnő, Bpest. — Tál, cserép, 2 drb, M. Kuni budai gyárából, a jelen század közepéről. Ajánd. Deményi Jakab, Bpest. — Tál és korsó, mázas cserép, készítette Darmai János

1854-ben. Ajándékozta Halaváts Gyula, Bpest. — C) Képzőművészeti tárgyak. Alabastromból faragott illatszer-palaczk, XVIII. századbeli kínai munka. Ajánd. özv. Lévy Ferenczné úrnő, Bpest. — D) Bőrdíszművek, festés, fafaragás. Préselt bőr, a hercegprimás díshintójáról. Ajánd. Vadász Ede, Bpest. — Legyező, XVIII. századbeli francia munka. Ajánd. özv. Lévy Ferencné úrnő, Bpest. — Csúcsíves ablak, hársfából faragva. XV. század. Ajánd. az Erdélyi Múzeum. — Könyvkötés, bőr, préselt díszítéssel, XVII. század. Ajánd. báró Weissenbach János, Tab. — E) Hímzések, szövetek. Kasmir mellény, selyemmel hímezve. Indus munka a jelen század harmincas éveiből. Ajánd. Vadász Ede, Bpest. — Hímzések, florenci XVII., XVI. századi olasz, XVI. századbeli olasz mustrakönyv után készült kolostori munka, XVII. századbeli cataniai és XVI. száz. velencei, összesen 6 drb. — Egy XVII. századbeli rajnavidéki csipke; egy XV. századi rajnavidéki hímzés, stóliának része; Ghirlandajo iskolájának mintái után készült XV. századbeli florenci selyemszövet; XVI-ik századi florenci selyemszövet; XVII–XVIII. századbeli szövetnyomatok, 2 drb; milánói szövetnyomat a XVII. századból; szövetnyomat az Amsterdam melletti Hendloipenből, XVIII. század; velencei XVII. századi satinszövet; XVII-ik századbeli éjszaknémet bársony. Valamennyi dr. Bock Ferenc aacheni kanonokajándéka. — Címerek, vörös posztóra applikált színes selyemszövetekből: 1. a magyar államé, 2. a Chatillon-házé, 3. az Árpád-házi királyoké. Ajándékozta a koronázási templom-építő bizottság elnöksége, Bpest. — Szentségtartó kendő (velum), hímezett, XVIII. század. Ajánd. a ráczkeresztúri r. kath. plébánia-hivatal. — Terítő, selyem, sokszínű gazdag hímzéssel japáni ízlésben. Készítette és ajándékozta özv. Szalay Jánosné, szül. Horváth Gizella úrnő, Bpest. — Zsinór, selyemből varrva, virágokkal. Ajánd. Zeyk Gábor orsz. képviselő, Bpest. — Selyemszövet, egy XIV. századi minta után készült a krefeldi szövőiskolában. — Selyemszövet, ókori egyiptomi minta után készült ugyanott, 2 drb. Ajándékozta Paul

Schulze, a crefeldi kir. iparmúzeum őre. — Misecsuha, himzett XVI. és XVII. századból, 3 drb. Ajándékozta Scholtz Róbert, Bpest.

II. Vásárlások. A) *Fém munkák*. Nyomtatáshoz való duc, sárgarézéből, XVIII. század. A nagyszombati jezsuiták hagyatékából való. Ajtózár, aranyozott bronzból, 4 drb, a zene, ének, szobrászat és festészet allegorikus domborműví képeivel. Alexandre Charpentier műve, Páris. — Ónkancsó, domborművekkel díszítve. A Charpentiertől. — Övnek része; áll 11 ízből, „erdélyi“ zománccal díszítve. XVII. századbeli magyar munka. — Remekbe készült vörösréz-plakett, vésett virágos díszítéssel, 2 drb. Készítették Martinus Vásárhelyi és Michael Szabó ötvösök 1775-, illetve 1825-ben. — Melltű, arany, Jules Cherettől, Páris. — Ugyanaz, arany, Alex. Charpentiertől. — B) *Keramikai munkák*. Rörstrand porcellán díszedények, 8 drb. Wallander, Lundström és Ericksson művei. — Díszedény, Neud-féle, Stockholm-ból. — Díszedények Bing és Gröndall kopenhágai gyárából, 4 drb. — Díszedények a kopenhágai kir. porcellángyárból 2 drb, W. Th. Fischer és B. Nathanielsen művei. — Fedelese, a moustiersi gyárból, XVIII. század. — Ó-bécsi porcelláncsésze, tányérjával, magyar címerrel és „Éljen és nagy legyen e címer nemzete“ felírással. — Kosár és tál, fayence, a miskolci Nowothni-féle gyárból. — Kávés készlet, áll tejeskannából, ibrikből s 7 csészéből. XVIII. századi meissenai gyártmány. — Díszedények Lägertől (Karlsruhe), 2 drb. — Díszedények H. Kählertől (Nestwäd), 5 drb. — Díszedény Bigottól (Páris). — Díszedények Dalpayret és Lesbrostól (Páris), 2 drb. — Díszedény, Andreas Schneidertől (Krisztiánia). — Plakett, Clément Massiertől. — C) *Kisplasztika*. Alabastromládika, domborműves faragványokkal. XVII. század. — D) *Bőrdíszművek, festés, fafaragás*. Préselt díszítménnyel ékesített bőrök, 7 drb, XVII. századbeli olasz készítmények. — Szék, selyemmel áthúzva, párisi. — Könyvkötés, pergament, magyar izlésű

színezett ornamentumokkal, XVIII. század. — Legyező, XVIII. század, francia. — Szőnyegtervezet, vízfestmény, Gerhard Munthetól, Krisztiánia. — Díszkötés, bőr; tervezte H. Tegner, készítette J. Petersen, Kopenhágában. — Díszkötés, bőr; tervezte Th. Bindsböll, készítette J. L. Flygge, Kopenhágában. — Könyvfedél, bőr; préselt aranyozott ornamentumokkal, XVI. század. E) *Hímzések, szövetek*. Szőnyegek, színes gyapjúból, 3 drb. Otto Eckmann tervezetei után készültek a scherrebeki szövőiskolában. — Selyembársonyok, XIII–XIV. század, 3 drb. — Selyemszövetek, XIV–XV. század, 4 drb. — Középkori selyemszövetek, 2 drb. — Casulának része, 2 drb, XVI. századbeli olasz hímzés. — Díszcipők, selyemből és bársonyból, 2 pár. XVII. század. — Hímzés, alakos kompozícióval, XVI. századbeli olasz munka. — Szövetnyomatok a XIII–XIV. századból, 5 drb. — Nyomtatott modern francia (párisi) cretonneok, 4 drb. — Nyomtatott modern francia (párisi) rips. — Nyomtatott modern francia (párisi) bársonyok, 2 drb. — Ó-perui szövetek szőrből, részben hímzéssel, 11 drb. — Nyomtatott angol gyapotbársonyok, Thomes Wardle leeki gyárából, 3 drb. — Szövetnyomat, vászon, keleti szövet utánzása a XII–XIII. századból, a Rajna melletti Euskirchen vidékéről. — Nyomtatott vászon, XII. századbeli. — Chinai selyemszövetek, XVIII. század, 2 drb. — Selyemszövet, XIV. század. — Hímzés, 6 drb, XVIII. századbeli magyar gránátalmás motívumokkal. — Hímzéssel és applikációval díszített könyvfedél, XVIII. század. — Szövet, 2 drb, gyapjúból gobelin módjára előállítva. Modern svéd háziipari munka, készült a „Handarbetets Vänner“-ben, Stockholmban. — Falszőnyeg, sokszínű gyapjú; „Angyalok kara“. Készítette Frida Hansen, Stockholmban. — F) *Üvegtárgyak*. Tiffany-féle díszüvegek, 9 drb (New-York). — Üveg-edények, Rippl-Rónai rajzai után Zitzmann düsseldorfi üveges által készítve, 2 drb. — G) *Fafaragászat*. Mángorló deszkák, rovátkás faragással, 3 drb, XVIII. századbeli svéd háziipari készítmények. — Lábmegítő szekrény, rovátkás faragással. Svéd háziipari

készítmény. — Lemez, keleti ízlésű faragással díszítve. Indus munka. — Ládika, békateknővel borított s ezüsttel cifrázott. XVII. századi német munka. — H) *Vegyések*. Szabadító-levél, pergamen. Stocklasz János pesti ötvösinasé 1806-ból. A pesti ötvöscéhnek függő pecsétjével.

A kimutatott modern iparművészeti tárgyak az Iparművészeti Múzeum tavaszi tárlatából a nm. Vallás- és közokt. Minister úr által külön kiutalványozott özszegebből vásároltattak.

III. Ezeken kívül a múzeum részint készpénzért, részint ellenszolgálatok teljesítése mellett az Erdélyi Múzeumtól a küküllővári sírboltban lelt ékszerek duplikátumai közül megszerzett: egy zománccal díszített aranykarperécet, 6 nagyobb s 3 kisebb zománcozott aranyboglárt és 2 drb türkiszszel díszített láncszemet. Az ékszerek XVI. századból származó magyar ötvösmunkák s Bogáthi Menyhértné, szül. Kendy Zsófia sírjából valók.

IV. A nm. Vallás- és közoktatásügyi ministerium által az Iparművészeti Társulat 1897. évi karácsonyi tárlatából vásárolt s az Iparművészeti Múzeumnak ajándékozott tárgyak: Szekrény, zöldre pácolt tölgyfa, faragással díszítve. Készítette Grubits László, Bpest. — Szekrény, tölgyfából, faragással és tükörüveg-betétekkel. Készítette Turnherr János, Bpest. — Asztalka, zöldre pácolt tölgyfa, faragással és apró részsegekkel kiverve. Hozzá két drb szék. Készítette Nagy József, Bpest. — Szalon-asztal, tölgyfából. Készítette Hajts Jakab, Bpest. — „Leselkedő betyár“, bronz. Mintázta Holló Barnabás, cizelálta Bösl J. — „Megy a juhász számaron“, bronzöntvény. Mintázta Holló Barnabás, cizelálta Bösl J. — Terracotta szobrocska, öntözködési jelenetet ábrázol. Mintázta Loránfi Antal. — Terracotta szobrocska; fatörzsön ülő mezítelen nőalak. Mintázta Loránfi Antal. — Terracotta szobrocska. Libát tömő asszony. Mintázta Loránfi Antal. — Szőnyeg, sokszínű gyapjúból csomózva. Tervezte Hány Gyula, készítette a pozsonyi szövőiskola. — Hím-

zés, fehér selymen, sokszínű selyemszállal behímzett magyar virágokkal. Készítette a budapesti áll. nőipar-iskolában Lobmayer Eugénia. — Milieu, kék selymen fehér szállal hímezve. Tervezte Hollós Károly, készítette a budapesti áll. nőipariskolában Frenda Janka. — Üvegtál, vésett és maratt magyaros ornamentumokkal. Készült a Schreiber-féle gyárban, Zay-Ugrócon.

Bpest, 1899. jan. 15.

Mihalik József,
múzeumi őr.

A miniszter vásárlásai. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter értesítette az Iparművészeti Múzeum igazgatóságát, hogy az Iparművészeti Társulat karácsonyi tárlatán kiállított iparművészeti tárgyak közül 43 darabot, összesen 3000 forint értékben vásárolt meg, mely tárgyak részben az Iparművészeti Múzeumban lesznek elhelyezendők, részben pedig az egyes vidéki múzeumok közt szétosztandók. A megvásárolt műtárgyak a következők:

1. *Beck Ö. Fülöp*: Bronzöntvények (8 drb);
2. *Horti Pál*: Karos szék, bőrrel. Készítette: *Lukátsovits János*;
3. *Rausch Béla*: Éneklő gyermekek, bronzöntvény. Öntötte: *Eichler*, cizelálta: *Mlinek Adolf*;
4. *Mirkovszkyné Greguss Gizella*: Himzés;
5. *Kőrösi és Sebestyén*: Gázcsillár. Készítette: *Hochmann József*;
6. *Horti Pál*: Díszedény vert vörösrézből. Készítette: *Jancsurák Gusztáv*;
7. *Horti Pál*: Bőrkazetta, vörösrézzel díszítve. Készítette: *Wlcsek János* (2 drb);
8. *Róth Miksa*: Tiffanyablak (3 drb);
9. *Róth Miksa*: Üvegmozaik kép: 10. *Boross Rudolf*: Jegyzőkönyv, bőrből. Készítette: *Gottermayer Nándor* (4 drb);
11. *Hibján Samu*: Zománcozott kapocs (2 drb);
12. *Hibján Samu*: Lánc, ezüstfiligrán;
13. *Huszka József*: Zománcozott melltű. Készítette: *Hibján S.*;
14. *Förk Ernő*: Zománcozott melltű. Készítette: *Hibján S.*;
15. *Holló Barnabás*: Furulyázó juhász, bronzöntvény;
16. *Horti Pál*: Faragott képkeret. Készítette: *Spisák Imre* (2 drb);
17. *Csízik Gyula*: Faragott képkeret. Készítette: *Hajts Jakab*;
18. *Abt*

Sándor: Trefort mellszobra, bronz. Készült a *Beschorner*-féle öntödében; 19. *Damkó József*: Vörösmarty M. mellszobra, bronz. Készült a *Beschorner*-féle öntödében; 20. *Zsolnay Vilmos*: Díszedények (7 db); 21. *Horti Pál*: Börmappa. Készítették: *Walther* és *Howindt*; 22. *Rippl-Rónai József*: Himzett ellenző.

Az *iparművészeti iskola növendékeinek* kiállítása. Az országos iparművészeti iskola keretében főnálló művésznövendékek egyesülete két hét előtt három pályázatot irt ki. A pályázatra közel száz munka érkezett be, a melyek dicséretes szorgalomra és tehetségre vallanak. Díjakat nyertek: *Basa Jenő* V. éves növendék tervezeteiért I-ső és II-ik, *Novák Sándor* festményeiért I-ső, *Szamorovszky Ödön* szobrász II-ik díjat, tizenöt munka pedig dicséretet nyert.

Az *iparművészeti arany érem* ügye. A m. iparművészeti társulat karácsonyi kiállítása alkalmából odaitérendő állami arany-éremre vonatkozó javaslatételre alakított bizottság január hó 2-án *Radisics Jenő* az orsz. iparművészeti múzeum igazgatójának elnöklése mellett ülést tartott. A bizottság tagjai voltak a kultuszminiszterium képviselőjében dr. *K. Lippich Elek*, miniszteri titkár, a miniszterium művészeti osztályának vezetője; a m. iparművészeti társulat képviselőjében a választmány által titkos szavazással megválasztott két tag: *Ráth György* főrendiházi tag és báró *Lipthay Béla*; továbbá *Fittler Kamill*, a m. kir. iparművészeti iskola igazgatója; *Mihálik József* az orsz. iparművészeti múzeum őre s kiállítók által szabadon választott bizalmi férfiak: *Gelléri Mór* kir. tanácsos, az orsz. iparegyesület igazgatója és *Thék Endre*. A jury egyhangú határozatát, melyet titkos szavazással hozott, az iparművészeti múzeum igazgatója terjesztette föl jóváhagyás végett a kultuszminiszterhez, s ezért annak döntéséig nem hozhatta nyilvánosságra.

De, hogy-hogynem, *Rippl-Rónai József* festőművész úr megtudta a bizottság tanácskozásának eredményét s erre nyomban a

következő nyilatkozatot küldte meg az összes napilapoknak:

„Az Iparművészeti Múzeumban rendezett karácsonyi kiállításon a nagy érmet Róth üveges urnak ítélte oda a jury, melyben egyetlen művészember sincs.

Tette pedig ezt a jury azzal a kijelentéssel, hogy az érmet Róthnak azért adja, mert Théknek, az asztalosnak, minthogy jury tag, nem adhatja.

Rólam tehát, mint a Théknel készült butorok tervezőjéről és kiállítójáról, ezen jury előtt szó sem volt.

Pedig a jury jól tudja, hogy azok a butorok az én alkotásaim.

Én komponáltam őket, én ügyeltem föl hosszú időn át készítettésükre; én szolgáltattam a munka alapját képező rajzokat; én védelmeztem a butorok formáját az asztalosok ellen, a kik azt minduntalan elrontani akarták és végül én tőlem kérték *Radisics* és *Ráth György* urak több ízben, hogy állítsam ki műveimet.

Mindazonáltal rólam említés sem történt a jury előtt, mely úgy fogta föl szerepét, hogy neki csak az üveges és asztalos munkáról, tehát csak a kézművesek ügyében kell itélkeznie.

Kész vagyok elfogadni ezt az álláspontot is. De ha a jury ez álláspontot választja, akkor csak egy kérdésem van, az, hogy minek megyünk mi művészek abba a kiállításba, hol létezésünkről tudomást nem vesznek, hol az intézők fölfogása szerint asztalosnak vagy üvegesnek kell lennie annak, kinek műve a versenynél tekintetbe jő.

E felszólalásra azért éreztem magam indítatva, mert az ily igazságtalanságért csak a nyilvánosság adhat elégtételt.

A közvéleményre bizom tehát annak megítélését, hogy az Iparművészeti Múzeum kiállítási juryjének fölfogása és eljárása helyes-e?

Rippl-Rónai József.“

E nyilatkozatra másnap *Radisics Jenő*, mint a jury elnöke válaszolt, a többi között kijelentvén azt, hogy *Rippl-Rónai*nak a jury álláspontjára vonatkozó állításai nem felelnek meg a valóságnak. Egyben közzétette az arany-érem kiadására vonatkozó szabályzatnak következő pontját:

„3. A múzeum aranyérme csak *kompozíció* és kivitel tekintetében feltétlen becsü műipari termékért itélhető meg. — *Első sorban* oly kiállítók veendőik tekintetbe, kik általuk *ujjonnan meghonosított* valamely iparágban a fentebbi feltételeknek megfelelő egy, vagy több terméket

mutatnak be . . . Ha a díjra érdemes kiállítási tárgy a bejelentés szerint valamely *tervező művész* és műiparos, illetve több személy közreműködésével jött létre, a pályabíróság a fennforgó körülmények kellő figyelembe vétele mellett határozza meg, hogy az érem esetleg önállóan *egy*, vagy együttesen több közreműködőnek ítélendő-e meg.“

Erre *Gelléri Mór* az orsz. iparegyesület közlönyében, a *Magyar Iparban*, erélyesen visszautasította azt a modort és hangot, melyet Rippl-Rónai Thékkel s Róthtal és általában az iparosokkal szemben használt s közzétette Rippl-Rónainak vázlatos rajzait, melyek alapján Thék a szóban levő bútorokat készítette. E rajzok bizony elég primitívek, hogy inkább valamely kezdő iparos első szárnypróbálgatásainak, mint egy neves művész kész kompozícióinak hinné az ember. Ezekből nyilvánvaló, hogy Théknek ugyancsak derekas munkát kellett végeznie, hogy e hevenyészett rajzok nyomán oly előkelő arányú és hatású bútorok készültek.

Rippl-Rónai ur ezután egy újabb nyilatkozatot küldött szét, a melyben kijelenti, hogy nem volt szándéka az iparosokat lenézni, sőt elismeri szakértelmüket, megbízhatóságukat és ügyességüket. És újból fölveti a következő kérdést, a melyre — ugymond — nem kapta meg a kívánt választ: „Ha az iparművészeti múzeum kiállításán a tervező művész munkája a díjazásnál tekintetbe nem jöhet, akkor mit keres a művész a kiállítás versenyein?“

E kérdésre pedig világos választ talál az érem kiadására vonatkozó szabályzatnak abban a pontjában, melyet Radisics Jenő neki idézett. Abban érthetően meg van mondva az, hogy ha a díjra érdemes kiállítási tárgy valamely *tervező művész* s műiparos, illetve több személy közreműködése mellett jött létre, a pályabíróság határozza meg, hogy *kit* illet meg az érem, mely önállóan *egy* vagy együttesen több kiállítónak ítélhető meg.

Nem értjük tehát, miféle fölvilágosítást kívánt még Rippl-Rónai úr. Mert hogy a m. iparművészeti társulat s az orsz. iparművészeti múzeum nagy súlyt fektet a ter-

vező művészek közreműködésére, hogy ezt tőlük telhetően előre mozdítják, a művészeknek anyagi és erkölcsi érdekeit kellően szem előtt tartják, ezt az eddigi vállvetett működésükkel minden alkalommal bizonyították. Tudja is mindenki, a ki ennek a két intézménynek tevékenységét figyelemmel kíséri. Elég talán, ha utalunk a számos, iparművészeti tervekre kiirt pályázatra, a mit a társulat főnállása óta hirdetett, a sok közvetlen megbízásra, a mit egyes tervező művészeknek adott vagy szerzett s több kitüntetésre, a melyben egyes művészek a társulat által részesültek. De legmeggyőzőbben bizonyítja a társulatnak ez irányban való intencióját az a tény, hogy a milleniumi kiállítás alkalmából rendezett kollektív csoportjában, a társulat kezdeményezésére, a tervező művész és az iparos mint két külön tényező szerepelt, s egy tárgynál mind a kettő külön-külön kitüntetésben részesülhetett s részesült.

Ugyanilyen megállapodás van most az 1900. évi párisi kiállítás díjaira nézve is, mi azt mutatja, hogy mi e tekintetben nem hogy elmaradtunk volna, hanem bizonyos tekintetben megelőztük a franciákat.

De úgy látszik, nem is ez a nyílt kérdés okoz keserűséget Rippl-Rónai úrnak, hanem az, hogy más s nem ő kapja az aranyérmet. Hogy miért ajánlotta a jury Roth Miksát: ezt meg tudja abból az indokolásból, melyet a miniszter, a jury javaslata alapján, elhatározásához fűzött. De hogy miért *nem* ajánlották őt, vagy a többi nyolcvan kiállítót, a kik közül akadt még néhány olyan kaliberű művész, mint Rippl-Rónai úr — erre a kérdésre kár neki választ kérni a jurytól, a melynek ítéletében a többi nyolcvan kiállítóval együtt talán Rippl-Rónai úr is megnyugodhatnék.

Mint epilógusát ennek az ügynek, ide igtatjuk a következő két közleményt. Az egyiket a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, a január hó 13-án kelt leiratával küldte le nekünk s így szól:

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a magyar műiparosok kitüntetésére alapított iparművészeti aranyérmet, az Orsz. Iparművészeti Múzeumnak 1898. évi kará-

csonyi kiállítása alkalmából, Róth Miksa budapesti műiparosnak adományozta, az üvegmozaik meghonosításáért és az opalescens üvegnek, ablakképekre művészi színvonalon álló alkalmazásáért.

Ennek nyomán, kaptuk az alábbi nyilatkozatot:

„Most, hogy Wlassics miniszter úr döntött az iparművészeti aranyérem ügyében, még világosabban megmondhatom, mit értettem akkor, amikor mult nyilatkozatomban határozottan kijelentettem, hogy Rippl-Rónai urnak a zsüri eljárásáról kapott információi nem felelnek meg a tényeknek. Thék Endre úr az ülés megnyitása után jelezte, hogy ő, elfogadván a kiállítók által neki felajánlott bírálói tisztet, a maga személyét illetőleg nem pályázik a kiosztandó díjra. A bíráló-bizottság Thék úr ebbeli nyilatkozatát tudomásul vette azzal, hogy az a körülmény *nem érinti* Rippl-Rónai urnak azt a jogát, hogy mint tervező művész a szabályzat értelmében a bírálatnál figyelembe vétessék. Rippl-Rónai úr tehát nem azért mellőztetett a díj iránt tett javaslatban, mert olybá vétetett, mint aki nem pályázik, hanem mivel a bíráló-bizottság Roth Miksát találta az összes pályázók között az aranyéremre legérdemesebbnek, ami titkos szavazás útján hozott egyhangu határozatában nyilvánvaló kifejezést talált.

Budapest, 1899. évi január 20.

Radisics Jenő,

mint a bíráló-bizottság elnöke.

A m. iparművészeti társulat választmánya 1898. évi november hó 22-én *Ráth* György társulati elnök elnöklése mellett ülést tartott, a melyen jelen volt *Czigler* Győző másodelnök, *Beck* Dénes, *Gerlóczy* Károly, *Jakabffy* Ferenc, *Kiss* István, báró *Lipthay* Béla, *Nádlér* Róbert, *Radisics* Jenő és *Ruprich* Károly választmányi tagok és *Györgyi* Kálmán titkár, ki a jegyzőkönyvet vezeti.

A legutóbbi választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után a választmány tudomásul veszi, hogy a legutóbbi választmányi ülés határozatának megfelelően, a „Magyar Iparművészetre“

vonatkozólag az elnökség fölterjesztést intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, továbbá, hogy a Beschorner-féle műércöntödével megkötötte a szerződést a társulat szobrainak sokszorosítására nézve.

Radisics Jenő választmányi tag jelenti, hogy a kapott fölhatalmazás alapján megtekintette Zala György műtermében a király és a királyné mellszobrait, melyeket kiválóan sikerülteknek s a kisebb méretben való sokszorosításra alkalmasnak tart. Ennélfogva nyomban tárgyalt Zalával a kisebb méretben való sokszorosítás jogának a társulatra való átruházására vonatkozólag. E szerint Zala kapna a két szobornak a sokszorosításra alkalmas 33–36 centiméternyi magas mintájáért, ezer koronát s ezen felül felét annak a tiszta nyereségnek, a mit a társulat a szobrok eladása után elér. — Zala még kikötötte magának a jogot arra, hogy az eredeti mintát életnagyságban, vagy annál nagyobb méretben tetszése szerint sokszorosíthassa.

A választmány a bejelentést helyesléssel tudomásul veszi s a történt megállapodásokhoz hozzájárul azzal, hogy ennek az ügyletnek külön számlát fog nyitni, hogy ez szolgáljon alapul az évenként leendő elszámolásoknál.

A vallás- és közoktatásügyi miniszternek a művészi nevelés tárgyában érkezett leiratát a választmány örvendetes tudomásul veszi. A társulat karácsonyi kiállítása alkalmából adományozandó 500 frankos állami aranyéremre vonatkozó és a kultuszminiszter által megállapított szabályzatnak fölolvassása után a választmány, azt tudomásul véve, titkos szavazással megválasztja *Ráth* György társulati elnököt és báró *Lipthay* Bélát az alakítandó jurybe tagokul.

Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás m. kir. kormánybiztosa átiratban közölte a társulattal ama nézetét, hogy a párisi kiállításon szétszórva levő 14–16 magyar csoportot bizonyos egységes jelleggel kellene fölruházni s kéri erre vonatkozólag a társulat véleményét.

A választmány általában helyesli a kormánybiztos intencióját, a melynek meg-

valósítását a maga részéről is óhajtja. Erre nézve a legfontosabb föladatnak a tervező művész helyes megválasztását tartja, a ki a magyar csoportok belső díszítését vezetni fogja. Ennek a szakférfiúnak, a választmány véleménye szerint, oly kiforrott, határozott egyéniséggel bíró kész művésznek kell lenni, a ki egyfelől alkotásaiban egyéniségét önállóan érvényesíteni tudja s ezzel művének teljes eredetiségét biztosítja. Másfelől pedig ismernie kell a régi hazai műiparunk fenmaradt emlékeiben, úgy a fölhasznált díszítési elemekre, mint pedig azoknak alkalmazására nézve észlelhető közös jelleget, vagyis azt, a mit jogosan magyar typusnak tekinthetünk. E mellett szükséges, hogy alaposan tájékozva legyen az újabb művészi irányzatokról és törekvésekről. Ilyen művésznek elégséges lesz, ha tudja a kitűzött célt. Ekkor bizonyosan meg fogja találni a módot és a megfelelő eszközöket arra, hogy a jelzett föladatot megvalósítsa.

A választmány megbízza az elnökséget, hogy ilyen értelemben válaszoljon a kormánybiztos átíratára.

Elnök jelenti, hogy résztvett azon az értekezleten, a mely hívatva volt javaslatokat tenni arra nézve, hogy a székesfőváros az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás iparművészeti osztályában miképpen vegyen részt. Miután pedig a székesfőváros közgyűlése e program alapján iparművészeti tárgyak megrendelésére 20,000 forintot irányzott elő, ennél fogva az elnök külön beadványban följánlotta a kiállítandó iparművészeti tárgyak beszerzésére, elbírálására s egyéb kapcsolatos teendőkre nézve a társulat közreműködését úgy, a mint az az 1896. évi millenniumi kiállítás előtt is történt.

A választmány a bejelentést helyesléssel tudomásul veszi s fölhatalmazza az elnököt, hogy abban az esetben, ha a székesfőváros az említett beadvány értelmében a további teendőkre nézve egy vegyes bizottságot akarna alakítani, — akkor a párisi kiállításra vonatkozólag már előzetesen megállapított névsornak figyelembe vételével,

maga jelölje ki a társulat részéről kiküldendő tagokat.

A karácsonyi kiállításra beérkező tárgyaknak elbírálását, illetőleg a kiállításra való elfogadását a választmány hasonlóképpen a már régebben megalakított nagy bírálóbizottságból az elnök által egybe-hívandó kisebb jurykra bízta. Magával a kiállításnak rendezésével pedig a titkárt bízta meg.

Ő felsége a király által engedélyezett 3500 frtnyi összegben, nemkülönben a kormány részéről az iparművészeti múzeum és egyéb intézetek számára teendő vásárlásokra alkalmas tárgyak kiszemelése a választmány dr. Lippich, Radisics, Gerlóczy, Jakabffy, Kiss választmányi tagokat és Györgyi titkárt kéri fel azzal, hogy dr. Lippich mint a kultuszminiszterium képviselője és Radisics, mint az orsz. iparművészeti múzeum igazgatója, az elnökkel egyetemben, a kijelölésnél tekintetbe jövő számos szempontnak figyelembe vételével, a megvásárlandó tárgyakra vonatkozólag a bizottságnak előzetesen javaslatot tegyenek. Ugyanazt a bizottságot megbízza a választmány azzal, hogy a társulat sorsolására megvegye a nyereség-tárgyakat.

A jövő esztendőben belépő új tagokra nézve az elnök indítványára a választmány elhatározza, hogy *négy* forintnyi kedvezményes áron megkaphatják a *Magyar Iparművészetnek* eddig megjelent évfolyamát; a tagokul belépő iskolák pedig ugyanazt ingyen kapják.

Elnök utal arra, hogy annak idején fölhatalmazást kapott a választmánytól, hogy a társulat által kiadandó *Iparművészet Könyvére* vonatkozólag az Athenaeummal a szerződést megkösse. Akkor az egész mű harminc ívre volt tervezve. A könyv anyagának összegyűjtése közben azonban kitűnt, hogy az előirányzott terjedelem nem elég, mert a díszműnek részben már elkészült, részben pedig készülőfélben levő anyaga, mintegy hatvan ívre fog terjedni. A választmány a jelentést tudomásul veszi és fölhatalmazza az elnököt, hogy a szükségessé vált új szerződést az Athenaeummal meg-

kösse. Lukacsovics János asztalosmesternek, ki a társulattól kapott rajzok alapján maga készített el több tárgyat a kiállításra – a választmány 200 frnyi kölcsönt ad.

Titkár jelenti, hogy Hopp Ferenc úr száz forintos alapítvánnyal a társulat alapító tagja lett, továbbá, hogy az utolsó választmányi ülés óta huszonegy új rendes tag lépett a társulat kötelékébe.

A m. iparművészeti társulat választmánya 1898. december hó 20-án Szalay Imre társulati másodelnök elnöklése mellett ülést tartott, melyen jelen voltak Czigler Győző alelnök, Beck Dénes, Fittler Kamill, Gerlóczy Károly, dr. Kammerer Ernő, Kiss István, báró Liphay Béla, Radisics Jenő, Ruprich Károly választmányi tagok és Györgyi Kálmán titkár, ki a jegyzőkönyvet vezeti.

Elnök megnyitja az ülést s jelenti, hogy Pauer Leó és Jakabffy Ferenc választmányi tagok kimentették távolmaradásukat a mai ülésről, a mely jegyzőkönyvének hitelesítésére báró Liphay Bélát kéri fel.

A múlt ülés jegyzőkönyvét a választmány felolvasottnak tekinti, miután már előzetesen hitelesítve volt.

Titkár jelenti, hogy a legutóbbi választmányi ülés határozatának megfelelően a kiküldött bizottság kijelölte a társulat karácsonyi kiállításán azokat a tárgyakat, a melyeket alkalmasaknak tartott arra, hogy ő felsége a király által engedélyezett összegben megvásároltassanak. A vételárak összege 3469 frt és 70 kr-ra rúg. Az elnökség a kiszemelt tárgyak jegyzékét föl fogja terjeszteni további intézkedés végett a kultuszminiszterhez.

Az Erzsébet királynénak Budapest sz. fővárosban emelendő emlékmű végrehajtó bizottságának elnöksége átiratban felkérte a társulatot, hogy a maga szempontjából bírálja meg az emlékmű mintájára vonatkozó pályázati felhívásnak tervezetét.

A szóban levő pályázati felhívás tervezetének fölolvastása után a választmány kimondja, hogy a kívánt véleményes választ egy szűkebb bizottság dolgozza ki, mely-

nek tagjaivá Czigler Győző alelnököt, Kiss Istvánt és a titkárt választja meg.

Egyes pontokra azonban a választmány azonnal megteszi észrevételeit, a melyeket a kiküldött bizottság figyelembe fog venni. (A véleményes jelentést alább találja az olvasó. A szerk.)

Az orsz. iparegyesület igazgatósága felszólította a társulatot, hogy képviseltesse magát az egyesület kebelében újjá szervezett iparpártolási szakosztályban.

A választmány elhatározza, hogy az iparegyesület felszólításának készséggel eleget tesz, mert a maga részéről is kívánatosnak tartja, hogy az újjá szervezett iparpártolási szakosztály törekvései minél teljesebb mértékben megvalósuljanak s kiküldi az iparegyesületi igazgatóság kérelmének megfelelően Ráth György alelnököt, Szalay Imre és Czigler Győző másodelnököket és Györgyi Kálmán titkárt, hogy a társulatot az iparpártolási szakosztály választmányában képviseljék.

A karácsonyi kiállítás alkalmából kitűzött 300 frnyi jutalomdíjnak miként való fölosztása, nemkülönben a díjnak s esetleg a kitüntető okleveleknek odaitélésével a választmány megbízza ugyanazt a bizottságot, a melyet az előző ülésen a társulati sorsolás nyereménytárgyainak kiszemelésével s megvásárlásával megbízott.

Beck Ö. Fülöp a társulattól 600 frnyi kölcsönt kér oly célból, hogy ezen az összegben, kisplasztikai fémtárgyak előállításához szükségelt eszközöket s műhelyi felszerelést beszerezhessen.

A választmány a kért kölcsönt a szokásos föltételek mellett megszavazza, miután Becknek a karácsonyi kiállításán levő tárgyaiból elég garanciát lát arra, hogy ő a kölcsönkapott összeget helyesen föl fogja használni.

Titkár jelenti, hogy Fittler Kamill vál. tag 100 forintos alapítvánnyal a társulat alapító tagja lett, továbbá, hogy az utolsó választmányi ülés óta huszonegy rendes tag bejelentette belépését.

Végül az elnök a választmány tagjainak boldog ünnepeket kívánt, mire az ülést berekesztette.

A m. iparművészeti társulat választmánya által kiküldött bizottság a következőkben foglalta össze véleményét, az *Erzsébet* királyné emlékének emelendő emlékmű végrehajtó bizottsága által megállapított pályázati hirdetés programjára vonatkozólag:

Tekintettel arra, hogy az emlékmű méreteit a kijelölt tér felette korlátozza: a 3. pont olyképpen volna módosítandó, hogy a pályázók nem 1:15, hanem 1:10 mértékben készítsék el a mintát. Az egyöntetűség szempontjából pedig megkívántassék, hogy a terrajz, mely a pályaművekhez csatolandó, s a melyen a pályázók által kívánt elhelyezés feltüntetve lesz, 1:500 méretben készíttessék. Hasonlóképpen megkívántassék a helyes bírálat megkönnyítése céljából, hogy minden pályázó köteles legyen mintáját akképen befesteni, hogy a szín felismerhetően tüntesse föl az illető anyagot (márvány, bronz, stb.), a melyből az emlékmű egyes részleteit készíteni akarja. A 6. pontban kitűzött díjak száma és nagysága, véleményünk szerint nincsen arányban sem az emlékmű céljaira rendelkezésre álló összeggel, sem pedig a pályázó művészre háramló föladattal. Ennélfogva helyén valónak tartjuk, hogy három díj helyett, öt pályadíj tüzessék ki, a következő összegekkel: I. díj: 10.000 korona; II. díj 6000 k.; III. díj 4000 k.; IV. díj 2000 k. és V. díj szintén 2000 k. A 9. pontra vonatkozólag szükségesnek tartjuk, hogy az a-f pontok alatt felsorolt testületek már a pályázat hirdetése előtt nevezzék meg kiküldöttjeiket, hogy azok neve a pályázati fölhívásban közzétéve legyen. Így ki lesz zárva a lehetősége annak, hogy a pályázók ugyanazokat válasszák meg jury tagoknak, akik más címen amúgy is tagjai lennének a jurynek. Nehogy pedig a jó részben laikusokból álló országos bizottság abban az esetben is megdönthesse a szakértő és művész tagokból alakított jurynek ítéletét, ha teljesen megfelelő s a kivitelre alkalmas mű van a pályamunkák között: szükségesnek tartjuk, hogy a 11. pont II. alineája helyett a következő mondat tétessék: A mennyiben a bírálóbizottság a pályaművek egyikét a kivitelre érdemesnek itélné, ez az ítélet az országos bizottságot arra kötelezi, hogy az illető pályamű szerzőjét a kivittel megbízza. Végre kívánatosnak tartjuk, hogy a t. végrehajtó-bizottság készíttesse el a Szent-György-térnek kisebbített mintáját ugyanabban a méretben, mint a melyben a pályaművek készülnek és pedig annak

végleges szabályozása szerint, az épületekkel együtt, hogy a bírálat alkalmával, a hatás helyes megítélése végett minden egyes pályamű oda helyezhető legyen. Budapest, 1899. január 16. *Szalay Imre*, s. k. *Czigler Győző*, s. k. *Kiss István*, s. k. *Györgyi Kálmán*, s. k.

Az új m. kir. okmánybélyegek tervrajzaira kiírt pályázaton, *tizenhét* művész vesz részt, *negyvennyolc* rajzzal. A jury e hó 30-án fog dönteni a pályadíjak odaítélése ügyében. A m. iparművészeti társulatot *Fittler Kamill*, a m. kir. iparművészeti iskola igazgatója, *Rauscher Lajos* műegyetemi tanár és *Morelli Gusztáv*, iparművészeti iskolai tanár képviselik a juryban. E helyen megemlíjtük, hogy a *póstabélyegek tervrajzaira* tavaly kiírt pályázatról visszaradott pályaművek, átvehetők a vallás- és közoktatásügyi miniszterium művészeti osztályában.

A m. iparművészeti társulat karácsonyi kiállítása alkalmából kitűzött három száz-száz forintos *díjának* odaitélésével megbízott bizottság, január hó 7-én, *Ráth György* társ. elnök elnöklése mellett ülést tartott, melyen jelen volt *Gerlóczy Károly*, *Jakabffy Ferenc*, *Kiss István*, dr. *K. Lippich Elek*, *Radisics Jenő* és *Györgyi Kálmán* titkár. A bizottság egyhangúlag abban álapodott meg, hogy a három díjat a következő kiállítóknak ítéli oda: a) *Horti Pál* tanárnak, az iparművészeti tervezés terén kifejtett sikeres tevékenységeért; b) *Polgár Alajos* műasztalosnak és *Steinbach Gábor* kárpi-tosnak együttesen, kifogástalan jó munkájukért; c) *Forreider József*nek, munkájának jeles tehnikai kidolgozásáért. Ekképen a társulat abban a helyzetben volt, hogy ez idén külön díjban részesített egy tervező művészt, két szövetséges iparost s egy érdemes iparossegédet. A kitüntetettek a díjakat a megokolást tartalmazó oklevél mellett kapják. Ugyanez a bizottság *ezernegyvenkét* forintnyi értékben, *harminckét* nyerevénynek való tárgyat vásárolt meg a társulat sorsolására, mely március hó 7-én lesz, s a melyen minden tag részt vesz, ki az 1898. évben a társulat kötelékébe tartozott. A nyerő tagok névsorát s a nye-

remények lajstromát, lapunk legközelebbi számában közölni fogjuk, bár minden nyerő, közvetlenül a sorsolás után, értesítést kap a reá eső nyereményről.

Az orsz. iparegyesület okleveleire kiírt pályázat határidejére, mely január hó 1-én járt le, *kilenc* művésztől tizenöt pályamunka érkezett be. A díjazott oklevelek rajzát a Magyar Iparművészet legközelebbi számában fogjuk közölni. Lapunk zártáig a jury még nem döntött a pályázat ügyében.

Új tagok. 1898. november hó 25-dike óta e füzet megjelenéseig a következők léptek be a m. iparművészeti társulat tagjainak a sorába: *Abelsberg* Leó (Budapest), *Bálint* Zoltán műépítész (Budapest), *Balló* Ede festőművész (Budapest), *Bartsch* Róbert min. fogalmazó-gy. (Budapest), dr. *Békésy* Károly egyetemi tanár (Kolozsvár), *Benczúr* Károly takarékpénzt. tisztviselő (Kassa), *Beniczky* Margit (Domony), *Bereg-szászi áll. főgymnasium*, *Bernstein* K. H. (Budapest), *Beschorner* A. M. és fia mű-ércöntőde (Budapest), *Bischitz* Arthur (Budapest), *Budapesti I. ker. áll. főgymnasium önképző köre*, *Budapesti VII. ker. közs. főreáliskola*, *Cserháty* Jenő, Ganz gyári igazgató (Budapest), *Czakó* Adolf mérnök (Budapest), *Dávidházy* Kálmán könyvkereskedő (Debreczen), *Dohányi* Lajos mű-ötvs (Budapest), *Egri állami főreáliskola*, dr. *Emmer* Kornél orsz. gy. képviselő (Budapest), *Fausser* Ernestin (Budapest),

Ghyczy Béla altábornagy (Budapest), *Gyalus* László műépítész (Budapest), *Győrvárosi ipariskola*, *Győri iparos tanonciskola*, *Hochmann* József lakatos (Budapest), *Jámbor* Lajos műépítész (Budapest), *Jászberényi állami főgymnasium*, dr. *Jendrassik* Ernő egyetemi tanár (Budapest), *Kann* Gyula, építész (Budapest), *Keleti* Dénes min. fő-mérnök (Budapest), dr. *Kovách* Elek kir. közjegyző (Nyiregyháza), *Kürtössy* Tivadar faiparos (London), ifj. *Laczkó* Antat dr. kir. közjegyző (Budapest), *Medve* Zoltán belügymin. fogalmazó (Budapest), *Móri* Fülöp szt. Ferencrendi áldozár (Baja), *Oberstein* Henrik (Budapest), *Pisszer* János rajzoló (Budapest), *Rapopot és Tsa* (Budapest), *Rex* Henrik Tivadar (Budapest), dr. *Rényi* József községi orvos (Kunbaja), *Cs.-Sándorfalvai Casino*, *Simay* Lajos (London), *Soproni állami főreáliskola*, *Stehló* Ottó építész (Budapest), *Steiner* József kir. mérnök (Arad), dr. *Szalay* László, közös pénzügyministeriumi osztálytanácsos (Bécs), *Szmik* Antal szakasz-mérnök (Pécs), dr. *Szontágh* Tamás bányatanácsos (Budapest), *Vágó* László építész (Budapest), *Wampetics* Ferenc vendéglős (Budapest). Összesen *negyvenkilenc* új tag.

Ösztöndíj. — *A vallás- és közoktatásügyi* m. kir. minister dr. Wollanka Józsefnek művészet-történeti tanulmány utazás céljából nyolcszáz (800) forintnyi ösztöndíjat engedélyezett.

